

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР
Баранова В. Г.
“ _____ ” _____ 2017 р.

ВИПУСКНА робота
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.03050801 “Фінанси і кредит”

за темою:

**«ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ
(НА ПРИКЛАДІ ПрАТ “ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТРАХОВИЙ АЛЬЯНС”)**

Виконавець:

Студентка фінансово-економічного факультету
Філіпенко Анастасія Віталіївна

/підпис/

Науковий керівник:

К. е. н., доцент
Світлична Ольга Степанівна

/підпис/

Одеса 2017
ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ В СТРАХОВИХ КОМПАНІЯХ	5
1.1. Економічна сутність платоспроможності та фінансової стійкості страхової компанії.....	5
1.2. Сучасні підходи до оцінки платоспроможності страхової компанії.....	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ НА ПРИКЛАДІ ПрАТ “ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТРАХОВИЙ АЛЬЯНС”	19
2.1. Аналіз платоспроможності страхових компаній України.....	19
2.2. Аналіз платоспроможності ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”.....	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ (НА ПРИКЛАДІ ПрАТ “ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СТРАХОВИЙ АЛЬЯНС”	52
3.1. Основні напрямки вдосконалення системи управління платоспроможністю страхових компаній.....	52
3.2. Проблеми та шляхи підвищення платоспроможності ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”.....	66
ВИСНОВКИ	71
Список використаних джерел	73
Додатки	76

Вступ

У сучасних умовах формування ринку послуг страхова діяльність відноситься до фінансових відносин, пов'язаних з виконанням специфічних функцій в економіці. У страхуванні реалізуються певні економічні відносини, що складаються між людьми в процесі виробництва, обігу, обміну та споживання, матеріальних благ. Страхування як елемент соціального захисту населення має високу соціальну значимість і є важливим джерелом внутрішніх довгострокових інвестицій в економіку країни. Через залучені кошти підприємств і громадян у вигляді страхових внесків держава має можливість фінансувати розвиток інфраструктури економіки. Подібні капіталовкладення збільшують рівень зайнятості, а, отже, і рівень життя населення. Ось чому необхідно звернути найпильнішу увагу на забезпечення платоспроможності та фінансової стійкості страховика. На сьогоднішньому етапі розвитку страхові компанії мають реальну можливість з достатнім ступенем точності визначати коефіцієнт майбутніх виплат за страховими полісами в часі. Це дозволяє їм розміщувати в довгострокові, найбільш дохідні і надійні активи переважну частину своїх резервів.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних основ забезпечення платоспроможності страхових компаній, аналіз показників, що її характеризують, та надання рекомендацій щодо підвищення платоспроможності страхових компаній в Україні, зокрема на прикладі ПрАТ “Європейський страховий альянс”.

Для досягнення мети були поставлені такі завдання:

- визначити економічну сутність платоспроможності та фінансової стійкості страхових організацій;
- дослідити сучасні підходи до оцінки платоспроможності страхової компанії;
- проаналізувати платоспроможність та фінансову стійкість страхових компаній в Україні;

- проаналізувати платоспроможність страхової компанії ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”;
- визначити основні напрямки вдосконалення системи управління платоспроможністю страхових компаній;
- запропонувати шляхи підвищення платоспроможності ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”.

Предмет дослідження – економічні відносини щодо забезпечення платоспроможності страхової організації.

Об'єктом дослідження виступає процес забезпечення платоспроможності страхової організації.

Основними методами дослідження, які використовуються у випускній роботі є: методи теоретичного узагальнення та порівняння; статистичні табличні та графічні методи; методи конкретного та абстрактного; методи системного та комплексного підходу; економіко-математичні методи.

Основними інформаційними джерелами при написанні даної роботи послужили праці вчених-економістів в області страхування, наукові статті, теоретична і законодавча бази страхової справи в Україні, періодична література, бухгалтерська звітність страхової організації ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”, а також Інтернет-ресурси.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі розглянуто теоретичні основи і проведено аналіз п управління платоспроможністю страхової компанії, а також визначено напрямки вдосконалення управління платоспроможністю страховика.

У даній роботі було розкрито суть поняття платоспроможності страхової компанії. Одним з найбільш точних визначень цього поняття є наступне: платоспроможність страховика – це об'єктивний показник поточного фінансового стану шляхом його прогнозування в майбутньому. Інакше кажучи, це можливість виконання в майбутньому зобов'язань завдяки тим активам, які є в розпорядженні страховика, являють собою реальні цінності, а тому є ліквідними.

Досліджено систему показників платоспроможності страхової компанії з'ясовано нормативні та дозволені значення цих показників для подальшої ефективної діяльності страхової організації. При цьому визначено такі вимоги для забезпечення платоспроможності, прийняті в Україні, як: наявність оплаченого статутного капіталу та гарантійного фонду, який є вільним від прийнятих страхових зобов'язань; створення страхових резервів, які можуть бути достатніми для майбутніх виплат страхових відшкодувань; має виконуватись умова стосовно перевищення фактичного запасу платоспроможності страхової компанії над її розрахунковим нормативним запасом платоспроможності.

Крім того, було обґрунтовано взаємозалежність платоспроможності страхової компанії та одночасну її відмінність від фінансової стійкості, тому що платоспроможність є критерієм для оцінки фінансового стану компанії у короткостроковій перспективі, а фінансова стійкість – на довгостроковий період. Також подано декілька визначень поняття платоспроможності страховика, на основі яких можна охарактеризувати платоспроможність як найважливішу умову ефективної діяльності страхової компанії та її здатність своєчасно і в повному обсязі виконати свої фінансові зобов'язання, передусім страхові, за рахунок достатньої суми ліквідних активів.

Визначено, що українська система показників платоспроможності базується на європейській моделі – Першій директиві платоспроможності, що відображається в нормах Закону України “Про страхування”. Утім, вимоги до платоспроможності вітчизняних страховиків істотно нижчі від європейських норм та нормативів, що пояснюється розвитком економіки й поступовим розвитком страхової справи.

На основі проведеного аналізу платоспроможності ПрАТ “Європейський Страховий Альянс”, результати якого дають змогу зробити висновок, що в цілому досліджувана страхова компанія має стійкий фінансовий стан. Аналіз структури власного капіталу показав, що компанія з кожним роком покращує своє становище на страховому ринку і цим збільшує свою платоспроможність. Забезпеченість страховими резервами дає підстави стверджувати, що страхова організація у повній мірі здатна виконувати свої поточні зобов’язання шляхом використання резервів зі страхування життя, в склад яких входять математичні резерви та резерви належних виплат.

Таким чином, ПрАТ “Європейський Страховий Альянс” є фінансово надійною страховою компанією, яка здатна вчасно і повністю покрити поточні витрати та виконати свої зобов’язання перед страхувальниками.

На підставі проведеного аналізу було запропоновано наступні шляхи підвищення платоспроможності страхових компаній в Україні та, зокрема ПрАТ “Європейський страховий альянс”: підвищення ефективності управління активами, збільшення страхових резервів, запровадження рейтингу, як інструменту оцінки рівня фінансової стійкості та платоспроможності страховика, розвиток перестраховування, покращення рівня дебіторської заборгованості страхової компанії тощо.

Список використаних джерел

1. КАлександрова М.М. Страхування: навч. посіб. / М.М. Александрова. – К.: ЦУЛ, 2002. – 208 с.
2. Гвозденко А.А. Основи страхування: Підручник. - 2-е видавництво, перераб. Ї доп. - М.: Фінанси і статистика, 2003. - 320 с.
3. Закон України “Про страхування” від 07.03.1996 р. No 85/96-ВР [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96- %D0%B2%D1%80](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80).
4. Гончаренко М.О., Ненно І.М., Світлична О. С., Бондаренко П.В. - Оцінювання фінансово-економічної діяльності страхових компаній – Астропринт, 2015. – с. 64- 141.
5. Ткаченко Н. Фінансова стійкість страхових компаній: теоретичні підходи / Н. Ткаченко // Фінанси України. – 2009. – No 6. – С. 104-121.
6. Гріщенко Н.Б. Основи страхової діяльності: Навчань. посібник. - М-код: Фінанси і статистика, 2004. – с. 352.
7. Єрмошенко А.М. Нова політика у сфері платоспроможності страхових компаній Європейського Співтовариства / А.М. Єрмошенко // Фінанси України. – 2007. – No 11. – С. 103-109.
8. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій: навч. посіб. / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 323 с.
9. Говорушко Т. Проблемні питання реалізації в Україні директиви ЄС Solvency II / Т. Говорушко, В. Стецюк, І. Яценко // Агросвіт. – 2014. – No 2. – С. 20-24.
10. Страхування: підручник / Ред. С.С. Осадець. – [2-е вид., перероб. і доп.]. – К.: КНЕУ, 2002. – 599 с.
11. Страхование / Под ред. Т.А. Федоровой. – [Изд. 2-е, перераб. и доп.]. – М.: Изд-во «Экономист», 2006. – 978 с.
12. Підсумки діяльності страхових компаній України за 2012 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/SK_IV_kv_%202012.pdf

13. Підсумки діяльності страхових компаній України за 2013 рік.
[Електронний ресурс] Режим доступу:
https://nfp.gov.ua/files/OgliadRinkiv/SK/sk_%202013.pdf
14. Підсумки діяльності страхових компаній України за 2014 рік.
[Електронний ресурс] Режим доступу:
https://nfp.gov.ua/files/sektor/sk_%202014.pdf
15. Підсумки діяльності страхових компаній України за 2015 рік.
[Електронний ресурс] Режим доступу:
https://nfp.gov.ua/files/DepFinMon/zvitni_dani/sk_%202015.pdf
16. Підсумки діяльності страхових компаній України за 2016 рік.
[Електронний ресурс] Режим доступу:
https://nfp.gov.ua/files/sk_%202016.pdf
17. Офіціальний сайт ПрАТ «Європейський страховий Альянс»
[Електронний ресурс] Режим доступу: <http://eia.com.ua/uk/>
18. Річна фінансова звітність ПрАТ «Європейський страховий Альянс» за 2013 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу:
http://eia.com.ua/sites/default/files/user/user19/2013/zvitnist_2013.pdf.
19. Річна фінансова звітність ПрАТ «Європейський страховий Альянс» за 2014 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу:
http://eia.com.ua/sites/default/files/user/user19/2012/zvitnist_2014.pdf.
20. Річна фінансова звітність ПрАТ «Європейський страховий Альянс» за 2015 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу:
http://eia.com.ua/sites/default/files/user/user19/zvitnist_2015.pdf
21. Річна фінансова звітність ПрАТ «Європейський страховий Альянс» за 2016 рік. [Електронний ресурс] Режим доступу:
http://eia.com.ua/sites/default/files/user/user19/2016/rik_2016.pdf
22. Заруба О.Д. Страхова справа: підручник / О.Д. Заруба. – К.: Товариство “Знання”, КОО, 1998. – 321 с.
23. Іванюк І.С. Теоретичні підходи до визначення категорії “фінансова стійкість страхової компанії” / І.С. Іванюк, Д.С. Маруженко // Фінанси

України. – 2006. – № 11.

24. Клапків М.С. Страхування фінансових ризиків: монографія. – Львів: Економічна думка, Карт-бланш, 2002. – 545 с.

25. Кнейслер О. Пріоритетні напрямки підвищення якості надання перестраховальних послуг в Україні [Електронний ресурс] / О. Кнейслер. – Режим доступу: http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.PDF.

26. Кулина Г.М. Теоретико-методичні засади оцінювання платоспроможності страхових компаній [Електронний ресурс] / Г.М. Кулина. http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.pdf.

27. Михайлов Р.В. Сучасні методичні підходи до оцінки платоспроможності страхових компаній в процесі регулювання страхового ринку / Р.В. Михайлов // Фондовий ринок. – 2012. – № 40. – С. 14-19.

28. Осадець С. Проблеми впровадження в Україні європейських стандартів страхової діяльності / С. Осадець // Проблеми економічної інтеграції України в Європейський союз: теорія і практика. – Львів: Діло. – 1996. – С. 188- 190.

29. Самойловський А.Л. Комплексна оцінка фінансового стану страховика / А.Л. Самойловський // Формування ринкових відносин в Україні. – 2004. – № 4. – С. 7-10.

30. Кнейслер О. Пріоритетні напрямки підвищення якості надання перестраховальних послуг в Україні [Електронний ресурс] / О. Кнейслер. – Режим доступу http://library.tneu.edu.ua/images/stories/praci_vukladachiv.PDF.